

[Hanne Reintoft.]

kontrol, men sådanne foranstaltninger løser ikke de sociale problemer i u-landene, det skyder blot problemerne ud.

De nødvendige ændringer i u-landenes økonomiske vækst og struktur kræver først og fremmest sociale reformer, ikke mindst udvikling af industri og landbrug og bedre distributionskanaler for færdigvarerne. Sættes en sådan udvikling i gang, vil det kulturelle mønster også ændres, da menneskers forhold til hinanden, til samfundet og til hele tilværelsen ændres sideløbende med de sociale reformer og den økonomiske vækst. Derfor er det først og fremmest vor opgave at forøge den effektive u-landsbistand og meget brutalt skære den forretningsmæssige udnyttelse af de idealistiske og humanitære interesser bort, hvis man ellers turde. Sammenblandingen af private kapitaloverførsler og u-landshjælp har i den grad ødelagt kontrollen og formålet med u-landshjælpen, at vi må tage afstand fra den måde, den administreres på i dag.

Det kan ikke være meningen med den sociale indignation over elendigheden i u-landene, at vore udviklingsprojekter placeres i de værste diktatorlande — og det er det, de gør, det må denne minister også erkende — hvor de indkapsles som virkningsløse fremmedelementer omgivet af uforandret elendighed. Den lokale befolkning må være med i udviklingsprojekterne, leve med i dem, lære af dem og have ansvaret for projekternes virkemåde. Kun såfremt befolkningen får andel i den økonomiske vækst, oplever de sociale reformer, får en bedre uddannelse, kan u-landsbistanden udfylde den rolle, som den sociale indignation appellerer til, når vi bevilger penge til u-landene. Derfor må vi stille krav om, at lovforslagets målsætning bringes i overensstemmelse med f. eks. den tilsvarende norske målsætning. Vi må have den kyniske pengepolitik ud af det, og ikke mindst må u-landsbistanden administreres på en helt anden måde, så diktatorlandene afskæres fra enhver form for støtte. Vi får en meget ubehagelig rolle i verdenshistorien, hvis vi hjælper med til at bevare de diktaturregimer, vi for øjeblikket støtter så energisk.

Else-Merete Ross: I den nye målsætningsparagraf står der, at vi gennem kulturelt

samarbejde skal fremme den gensidige forståelse. Jeg tror, vi i vesten har stort udbytte af at se teater, ballet, udstillinger og tv-udsendelser fra u-landene. Tekstiler, smykker, kunst og krydderier og nye madvarer fra u-landene præger i disse år både klædedragt, boligindretning og spisevaner i vesten. Jeg ved ikke, om det har fremmet forståelsen, men i hvert fald interessen for u-landene. Vi har med glæde — og de unge vel nærmest med begejstring — modtaget kulturelle påvirkninger fra u-lande. De har gjort livet mere broget og måske lidt eksotisk og givet nye perspektiver uden dog at have rystet os og vore etablerede værdier eller vort livsmønster.

Hvad vi derimod bringer til u-landene, er med til at ændre deres normer og deres livsmønster meget kraftigt. Om det fremmer en større forståelse af os, ved jeg ikke. I bemærkningerne til formålsparagraffen står der, at det er vigtigt, at der på de forskellige trin i bistandsarbejdet tages hensyn til de sociale og kulturelle forhold i modtagerlandene med det formål at modvirke, at samarbejdet får uforudsete og eventuelt uønskede konsekvenser af social og kulturel art. Disse momenter skal derfor indgå i vurderingen og planlægningen af de enkelte bistandsaktiviteter.

Det lyder vældig kønt og rigtigt, men hvem i sekretariatet er sagkyndig nok til at kunne gennemskue, at en bestemt form for bistand får uforudsete og eventuelt uønskede konsekvenser, sådan at han derfor standser en sådan form for bistand? Findes der danske videnskabsmænd, der bliver taget med på råd og eventuelt fraråder visse projekter? Da det normalt er u-landene, der anmoder om bistand til et projekt, bliver sagen endnu mere kompliceret. I formålsparagraffen står som det første formål at støtte u-landenes bestræbelser for at opnå økonomisk vækst.

Christian S. Nissen stiller i sin analyse af mål i dansk bistandspolitik side 111 et interessant spørgsmål. Hvis der er konflikt mellem ønsket om at bevare gamle kulturelle værdier og nødvendigheden af forandringer som en forudsætning for økonomisk vækst, hvad skal man så prioritere højest, og hvem skal foretage prioriteringen? Hvad er yderstatens rolle i dette spørgsmål? Jeg forlanger ikke, at ministeren på stående fod skal tage